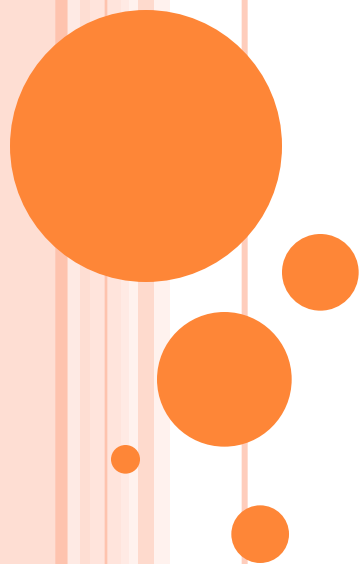

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Εισαγωγή

2

1

Λόγοι ανάπτυξης συστημάτων διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας

- Αποτελεί μία από τις απαραίτητες προϋποθέσεις προκειμένου να επιτραπεί στην Τράπεζα ο υπολογισμός των κεφαλαιακών της απαιτήσεων με βάση τη μεθοδολογία εσωτερικών διαβαθμίσεων, κατά την εφαρμογή του νέου εποπτικού πλαισίου (Βασιλεία II).
- Συμβάλλει στη διαμόρφωση κοινής γλώσσας 'credit' μεταξύ των στελεχών της Τράπεζας.
- Βοηθά στον προσδιορισμό του κινδύνου για κάθε επιχείρηση-πιστούχο.
- Συντελεί στη λήψη ορθολογικών εγκριτικών αποφάσεων και στον καθορισμό πολιτικής.
- Υποδεικνύει ενδεχόμενη ανάγκη επαρκούς κάλυψης των πιστωτικών κινδύνων.
- Δημιουργεί βάση σύγκρισης πιστωτικού κινδύνου.

Λόγοι ανάπτυξης συστημάτων διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας

- Συμβάλλει στον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν προβληματικών απαιτήσεων.
- Παρέχει δυνατότητα σύνδεσης κινδύνου και τιμολόγησης.
- Συμβάλλει στη δημιουργία επαρκών προβλέψεων.
- Παρέχει δυνατότητα παρακολούθησης και ανάλυσης του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου, καθώς και παροχής πληροφόρησης στη Διοίκηση.
- Διευκολύνει τον έλεγχο και την αξιολόγηση από τις εποπτικές και νομισματικές αρχές (εσωτερικού και εξωτερικού), καθώς και από τους εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές.
- Λαμβάνεται σοβαρά υπόψη κατά την αξιολόγηση της Τράπεζας από τους διεθνώς αναγνωρισμένους οίκους (Moody's, S & P, Fitch, κλπ.).

Λόγοι ανάπτυξης συστημάτων διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας

- Τα αποτελέσματα των συστημάτων διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη κατά τη διαδικασία εγκρίσεων πιστοδοτήσεων,
- αλλά **σε καμία περίπτωση δεν αντικαθιστούν** την κρίση και την ευθύνη των στελεχών που εμπλέκονται στη διαδικασία αυτή.

Επικαιροποίηση του rating

- Το **rating** για κάθε πιστούχο πρέπει να γίνεται κατά τον καθορισμό του πιστοδοτικού ορίου και στη συνέχεια **τουλάχιστον 1 φορά ετησίως**, παράλληλα με την ετήσια ανανέωση του πιστοδοτικού ορίου. Σε περίπτωση που στο χρονικό διάστημα μεταξύ δύο ετήσιων ανανεώσεων δημοσιευθούν **νέες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις** (για πιστούχους που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας) το rating πρέπει να **επικαιροποιείται**. Η επικαιροποίηση λόγω δημοσίευσης νέων ετήσιων οικονομικών καταστάσεων πρέπει να γίνεται σε διάστημα **2 μηνών από τη δημοσίευση**.
- Επικαιροποίηση του rating πρέπει να γίνεται επίσης στις περιπτώσεις όπου υπάρχουν πληροφορίες οι οποίες **διαφοροποιούν σημαντικά τα ποιοτικά στοιχεία του πιστούχου** και κατ' επέκταση επηρεάζουν την πιστοληπτική του ικανότητα και τον πιστωτικό κίνδυνο που έχει αναλάβει η Τράπεζα.

Περιγραφή ενδεικτικών συστημάτων rating

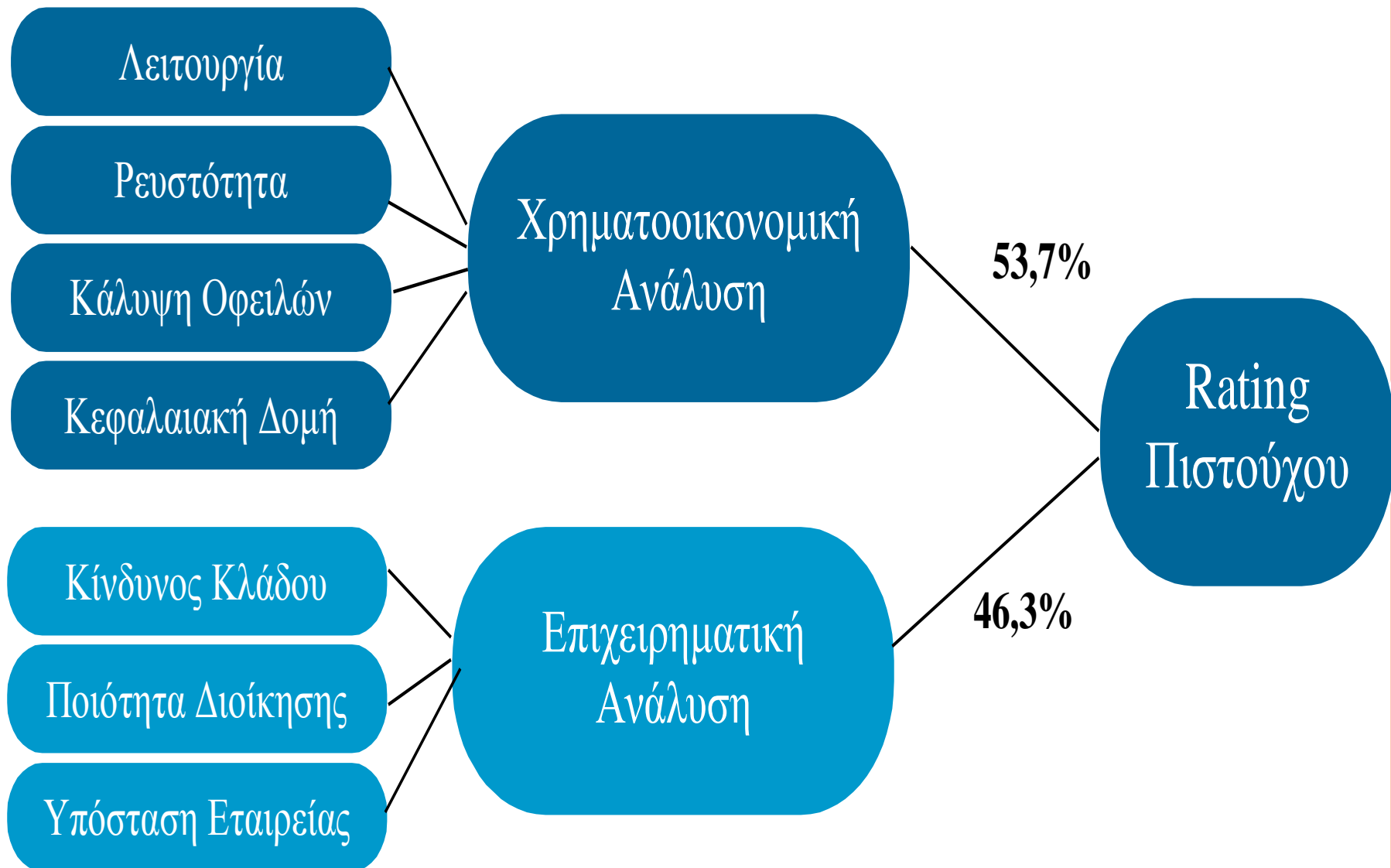
7

2

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας

- Ανάπτυξη λογισμικού για την καταχώρηση και ανάλυση των ιστορικών οικονομικών στοιχείων των πιστούχων, και δυνατότητα σύνταξης προβλεπόμενων οικονομικών καταστάσεων και cash flow projections με βάση συγκεκριμένες υποθέσεις, καθώς και ανάλυσης ευαισθησίας (sensitivity analysis).
- Το σύστημα μπορεί να λαμβάνει υπόψη τόσο οικονομικά στοιχεία (π.χ. 18 επιλεγμένους χρηματοοικονομικούς δείκτες και ανάλυση ταμειακών ροών), όσο και ποιοτικά (μέσω απάντησης 50 υποκειμενικών ερωτήσεων, εκ των οποίων κάποιες 18 αφορούν τον κλάδο).
- Οι απαντήσεις στις υποκειμενικές ερωτήσεις έχουν σημαντική βαρύτητα για τον υπολογισμό του rating. Κατά συνέπεια, το στέλεχος της Τράπεζας που είναι επιφορτισμένο με τη συγκεκριμένη διεργασία (Account Officer) οφείλει να έχει καλή γνώση της επιχείρησης και να επιδεικνύει σωστή κρίση όταν καλείται να απαντήσει στις εν λόγω ερωτήσεις.

Ενδεικτική κλίμακα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας (rating) πιστούχων που τηρούν βιβλία Γ΄ κατηγορίας

Η κλίμακα είναι **14βαθμη** και περιλαμβάνει:

- **10 βαθμίδες για πιστούχους με classification Standard:** Το σύστημα διαβαθμίζει την πιστοληπτική ικανότητα των επιχειρήσεων-πιστούχων σε 10βαθμη κλίμακα, όπου 1 είναι η καλύτερη κατάταξη και 10 η χειρότερη.
- **4 βαθμίδες για πιστούχους με πιστοδοτήσεις ειδικού χαρακτήρισμού:** Το rating των πιστούχων αυτών, ανεξάρτητα από το rating που δίνει το σύστημα, διαμορφώνεται με βάση το χαρακτηρισμό ως εξής:
- **Ως απαιτήσεις από πιστοδοτήσεις ειδικού χαρακτήρισμού ορίζονται οι πάσης φύσεως πιστοδοτήσεις προς επιχειρήσεις (χρηματοδοτήσεις, δάνεια, ανακυκλούμενες πιστώσεις, εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις, factoring, leasing, κ.λπ.) (εφεξής «πιστοδοτήσεις»), οι οποίες είτε παρουσιάζουν ενδεχόμενες αδυναμίες, είτε έχουν ήδη εμφανίσει συγκεκριμένες αδυναμίες και πιθανότητα μερικής ή ολικής απώλειας κεφαλαίου ή τόκων.**

Ενδεικτική κλίμακα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας (rating) πιστούχων που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας

Πιστοδοτήσεις Αυξημένου Κινδύνου / Ειδικής Αναφοράς (Special Mention)	rating 11
Ρυθμισμένες Πιστοδοτήσεις	rating 12
Πιστοδοτήσεις σε Προσωρινή Καθυστέρηση άνω των ενενήντα (90) ημερών (Substandard)	rating 13
Πιστοδοτήσεις σε Οριστική Καθυστέρηση (Doubtful/Loss)	rating 14

Σε κάθε βαθμίδα της κλίμακας αντιστοιχεί συγκεκριμένη πολιτική της Τράπεζας όσον αφορά τη συνεργασία με τις επιχειρήσεις-πιστούχους, η οποία παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

RATIN G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤ ΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
1	Exceptional (Εξαιρετική)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Άριστη ποιότητα και διάρθρωση στοιχείων ενεργητικού. •Πολύ ισχυρή κεφαλαιακή βάση και μεγάλη δυνατότητα άντλησης κεφαλαίων. •Πολύ υψηλή, σταθερή και επαναλαμβανόμενη κερδοφορία. •Πολύ καλή ρευστότητα και cash flow. •Πολύ ικανή και αποτελεσματική Διοίκηση. •Κυρίαρχη θέση σε κλάδο με θετικές μεσοπρόθεσμες προοπτικές. <p>Εκτιμάται ότι η ικανότητα να ανταποκριθούν στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους δεν θα επηρεασθεί από τυχόν δυσμενείς, προσωρινές, εξελίξεις στο οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον.</p>	Ανάπτυξη της συνεργασίας.
2	Excellent (Άριστη)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Πολύ καλή ποιότητα και διάρθρωση στοιχείων ενεργητικού. •Πολύ ισχυρή κεφαλαιακή βάση και σχετικά μεγάλη δυνατότητα άντλησης κεφαλαίων. •Πολύ υψηλή και επαναλαμβανόμενη κερδοφορία. •Πολύ καλή ρευστότητα και cash flow. •Πολύ ικανή και αποτελεσματική Διοίκηση. •Πολύ ισχυρή θέση σε κλάδο με θετικές μεσοπρόθεσμες προοπτικές. <p>Εκτιμάται ότι η ικανότητα να ανταποκριθούν στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους θα επηρεαστεί ελάχιστα από τυχόν δυσμενείς, προσωρινές, εξελίξεις στο οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον.</p>	Ανάπτυξη της συνεργασίας.

RATIN G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤ ΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
3	Strong (Ισχυρή)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Πολύ καλή ποιότητα και διάρθρωση στοιχείων ενεργητικού. •Ισχυρή κεφαλαιακή βάση και δυνατότητα άντλησης κεφαλαίων. •Υψηλή και επαναλαμβανόμενη κερδοφορία. •Καλή ρευστότητα και cash flow. •Ικανή και αποτελεσματική Διοίκηση. •Ισχυρή θέση σε κλάδο με θετικές μεσοπρόθεσμες προοπτικές. <p>Εκτιμάται ότι η ικανότητα να ανταποκριθούν στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους θα επηρεαστεί σε χαμηλό βαθμό σε τυχόν δυσμενείς, προσωρινές, εξελίξεις στο οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον.</p>	Ανάπτυξη της συνεργασίας.
4	Good (Καλή)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Καλή ποιότητα και διάρθρωση στοιχείων ενεργητικού. •Καλή κεφαλαιακή βάση και δυνατότητα άντλησης κεφαλαίων. •Σχετικά υψηλή και επαναλαμβανόμενη κερδοφορία. •Καλή ρευστότητα και cash flow. •Ικανή και αποτελεσματική Διοίκηση. •Αξιόλογη θέση σε κλάδο με καλές μεσοπρόθεσμες προοπτικές. <p>Εκτιμάται ότι η ικανότητα να ανταποκριθούν στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους θα επηρεαστεί σε ελεγχόμενο βαθμό, από τυχόν δυσμενείς, προσωρινές, εξελίξεις στο οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον.</p>	Ανάπτυξη της συνεργασίας ανάλογη της ανάπτυξης της επιχείρησης.

RATING G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤ ΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
5	Satisfactor y (Iκανοποιητι κή)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Iκανοποιητική ποιότητα και διάρθρωση στοιχείων ενεργητικού. •Iκανοποιητική κεφαλαιακή βάση και δυνατότητα άντλησης κεφαλαίων. •Iκανοποιητική και επαναλαμβανόμενη κερδοφορία. •Iκανοποιητική ρευστότητα και cash flow. •Iκανή Διοίκηση. •Διακριτή θέση σε κλάδο με καλές μεσοπρόθεσμες προοπτικές. <p>Εκτιμάται ότι τυχόν δυσμενείς, προσωρινές, εξελίξεις στο επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον, ενδεχομένως να προκαλέσουν δυσκολία στην τήρηση των υποχρεώσεών τους.</p>	<p>Προσεκτική ανάπτυξη της συνεργασίας με εξασφαλίσεις ή Διατήρηση της συνεργασίας.</p>
6	Adequate (Μέτρια)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Αποδεκτή ποιότητα και διάρθρωση στοιχείων ενεργητικού. •Αποδεκτή κεφαλαιακή βάση. Πιθανή αδυναμία άντλησης κεφαλαίων. •Iκανοποιητική κερδοφορία, μη επαναλαμβανόμενη. •Αποδεκτή ρευστότητα και cash flow. •Σχετικά ικανή Διοίκηση. •Δραστηριοποίηση σε κλάδο που παρουσιάζει διακυμάνσεις. <p>Εκτιμάται ότι τυχόν δυσμενείς, προσωρινές, εξελίξεις στο οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον, είναι πιθανό να δημιουργήσουν συνθήκες αθέτησης υποχρεώσεών τους.</p>	<p>Ανάπτυξη της συνεργασίας με επαρκείς εξασφαλίσεις ή Διατήρηση της συνεργασίας.</p>

RATIN G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤ ΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
7	Marginal (Οριακή)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Οριακά αποδεκτή ποιότητα και διάρθρωση στοιχείων ενεργητικού. •Αποδεκτή κεφαλαιακή βάση. Αδυναμία άντλησης κεφαλαίων. •Οριακή κερδοφορία, μη επαναλαμβανόμενη. •Οριακή ρευστότητα και επιδεινούμενο, αλλά επαρκές, cash flow. •Σχετικά ικανή Διοίκηση. •Δραστηριοποίηση σε κλάδο με επιδεινούμενες συνθήκες και προοπτικές. •Πιθανό κίνδυνο αθέτησης υποχρεώσεων. 	<p>Ανάπτυξη της συνεργασίας με ισχυρές εξασφαλίσεις ή Διατήρηση με επαρκείς εξασφαλίσεις ή Περιορισμός της συνεργασίας.</p>
8	Weak (Αδύναμη)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Αδύνατη ή αρνητική καθαρή θέση. •Επιδεινούμενη ρευστότητα και cash flow. •Οριακή κερδοφορία μη επαναλαμβανόμενη. •Διοικητικές αδυναμίες. •Δραστηριοποίηση σε κλάδο με επιδεινούμενες συνθήκες και προοπτικές. •Σχετικά υψηλό κίνδυνο αθέτησης υποχρεώσεων. 	<p>Διατήρηση της συνεργασίας με ισχυρές εξασφαλίσεις ή Περιορισμός της συνεργασίας.</p>

RATIN G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤ ΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
9	Poor (Ασθενής)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν σοβαρές αδυναμίες :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Αδύνατη ή αρνητική καθαρή θέση. •Οριακή κερδοφορία ή ζημιές. •Περιορισμένη ρευστότητα και ανεπαρκές cash flow. •Διοικητικές αδυναμίες. •Δραστηριοποίηση σε κλάδο με επιδεινούμενες συνθήκες και προοπτικές. •Υψηλό κίνδυνο αθέτησης υποχρεώσεων. 	<p>Ενδεχόμενος χαρακτηρισμός / υποβάθμιση σε Special Mention.</p> <p>Περιορισμός της συνεργασίας με ισχυρές εξασφαλίσεις ή Διακοπή της συνεργασίας.</p>
10	Very Poor (Πολύ Ασθενής)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν σοβαρές αδυναμίες :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Αδύνατη ή αρνητική καθαρή θέση. •Οριακή κερδοφορία ή ζημιές. •Αρνητικό cash flow. •Ανεπαρκής διοίκηση. •Δραστηριοποίηση σε κλάδο με επιδεινούμενες συνθήκες και προοπτικές. •Υψηλό κίνδυνο αθέτησης υποχρεώσεων. 	<p>Ενδεχόμενος χαρακτηρισμός / υποβάθμιση.</p> <p>Διατήρηση της συνεργασίας με διορθωτικά μέτρα ή με εξασφαλίσεις Κατηγορίας Κινδύνου I ή Διακοπή της συνεργασίας.</p>

RATIN G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤ ΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
11	Special Mention (Ειδικής Αναφοράς)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Σημαντική επιδείνωση οικονομικών στοιχείων. •Δραστηριοποίηση σε κλάδο στον οποίο υπάρχουν σημαντικές αρνητικές εξελίξεις. •Ανεπιθύμητες αλλαγές στη μετοχική σύνθεση ή τη διοίκηση ή σοβαρά διοικητικά προβλήματα. •Γεγονότα που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή (πυρκαγιά, πλημμύρα, απεργίες, σφράγιση επιταγών, πλειστηριασμοί, μείωση αξίας εξασφαλίσεων κλπ.). •Υψηλό κίνδυνο αθέτησης υποχρεώσεων. <p>Εκτοκιζόμενη απαίτηση.</p>	<p>Ενδεχόμενη αναδιάρθρωση της πιστοδότησης. Λήψη πρόσθετων ισχυρών εξασφαλίσεων ή Διακοπή της συνεργασίας. Συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων.</p>
12	Distressed Restructuring (Αναδιάρθρωση / Ρύθμιση)	<p>Αφορά συνήθως επιχειρήσεις των οποίων οι πιστοδοτήσεις ευρίσκοντο στην κατηγορία της προσωρινής καθυστέρησης πάνω από ενενήντα (90) ημέρες (Substandard) ή της οριστικής καθυστέρησης (Doubtful / Loss) και έχουν ρυθμιστεί με απόφαση της Τράπεζας ή με Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) ή με νόμο.</p> <p>Επίσης, αφορά επιχειρήσεις των οποίων οι πιστοδοτήσεις, παρότι δεν ευρίσκοντο στην κατηγορία της προσωρινής καθυστέρησης πάνω από ενενήντα (90) ημέρες (Substandard) ή της οριστικής καθυστέρησης (Doubtful / Loss), έχουν ρυθμιστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε η ρύθμιση να θεωρείται ότι οδηγεί σε εύλογη μείωση της οικονομικής αξίας της απαίτησης (distressed restructuring).</p> <p>Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω περιπτώσεις distressed restructuring:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Αναδιάρθρωση λόγω επιδείνωσης της χρηματοοικονομικής κατάστασης του πιστούχου ή λόγω αδυναμίας τήρησης του αρχικού προγράμματος αποπληρωμής. •Αναδιάρθρωση όρων αποπληρωμής (π.χ. μείωση επιτοκίου, παράταση διάρκειας αποπληρωμής) σε επίπεδα που η Τράπεζα, κατά τη συνήθη πρακτική, δεν παρέχει σε πελάτες αντίστοιχης πιστοληπτικής ικανότητας. •Μείωση του ποσού της απαίτησης με ταυτόχρονη αναγνώριση ζημιάς ή σχηματισμό ανάλογης ειδικής πρόβλεψης. <p>Σε ειδικές περιπτώσεις εξετάζεται από το αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο, στα πλαίσια αναδιάρθρωσης της απαίτησης, τυχόν πρόσθετη χρηματοδότηση.</p> <p>Εκτοκιζόμενη ή μη εκτοκιζόμενη απαίτηση, βάσει απόφασης της Τράπεζας.</p>	<p>Συστηματική παρακολούθηση της εξυπηρέτησης της ρύθμισης.</p>

RATIN G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤ ΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
13	Substanda rd (Προσωρινή Καθυστέρη ση)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν αθέτηση υποχρέωσης άνω των ενενήντα (90) ημερών, η οποία κρίνεται ότι μπορεί να τακτοποιηθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα, χωρίς να είναι αναγκαίο να ληφθούν δικαστικά μέτρα.</p> <p>Στην ίδια κατηγορία μπορούν να ενταχθούν και επιχειρήσεις που, κατά την κρίση των αρμοδίων στελεχών της Τράπεζας, παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο αθέτησης υποχρεώσεων, χωρίς όμως να θεωρείται αναγκαία η λήψη δικαστικών μέτρων.</p> <p>Η πλήρης εξυπηρέτηση της δανειακής υποχρέωσης αμφισβητείται, ενώ είναι πιθανή περαιτέρω υποβάθμιση.</p> <p>Εκτοκιζόμενη απαίτηση.</p>	<p>Είσπραξη ή αναδιάρθρωση της πιστοδότησης με επιχειρηματικές ή δικαστικές διαδικασίες.</p> <p>Συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων.</p>
14	Doubtful / Loss (Οριστική Καθυστέρη ση / Ζημία)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που: i) παρουσιάζουν αθέτηση υποχρεώσεων πάνω από ενενήντα (90) ημέρες, η οποία κρίνεται ότι έχει μόνιμο χαρακτήρα και θεωρείται αναγκαία η λήψη δικαστικών μέτρων και ii) επιχειρήσεις οι οποίες, αν και δεν έχουν ακόμη παρουσιάσει αθέτηση υποχρεώσεων, θεωρείται βέβαιο ότι θα παρουσιάσουν, ενώ η είσπραξη των απαιτήσεων προβλέπεται να πραγματοποιηθεί από ρευστοποίηση εξασφαλίσεων και αναγκαστική εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας των ενεχομένων.</p> <p>Υψηλός κίνδυνος ανάκτησης είτε μέρους της απαίτησης λόγω ανυπαρξίας επαρκών πηγών αποπληρωμής ή μερικής κάλυψης από τις υφιστάμενες εξασφαλίσεις, είτε πλήρους απώλειας αυτής.</p> <p>Μη εκτοκιζόμενη απαίτηση.</p>	<p>Είσπραξη της απαίτησης κυρίως με δικαστικές διαδικασίες.</p> <p>Συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων.</p>

Παρεκκλίσεις από την πολιτική που αντιστοιχεί στο rating (Policy Override)

- Ενδέχεται η Τράπεζα να επιτρέψει παρεκκλίσεις από την πολιτική που αντιστοιχεί σε κάθε επιμέρους βαθμίδα rating, εφόσον το αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο κρίνει ότι ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος είναι αποδεκτός, λαμβανομένων υπόψη των εξασφαλίσεων, των ποιοτικών στοιχείων των φορέων ή/και άλλων συμπληρωματικών στοιχείων (π.χ. μελλοντικών ταμειακών ροών) που δεν αποτυπώνονται στο rating ή εφόσον κρίνει ότι η παρέκκλιση διασφαλίζει τα συμφέροντα της Τράπεζας.
- Οι παρεκκλίσεις μπορεί να περιλαμβάνουν τόσο τον μη περιορισμό ή τη μη διακοπή της συνεργασίας σε περιπτώσεις πιστούχων με χαμηλό rating, όσο και τυχόν καθορισμό ή/και αύξηση ορίων πιστούχων αυτής της κατηγορίας.

Recovery

- Παράλληλα με το rating πιστούχου υπολογίζεται και το ποσοστό Recovery, με βάση τα καλύμματα και τις εξασφαλίσεις που προβλέπονται στο συνολικό προτεινόμενο πιστοδοτικό όριο για τον πιστούχο. Το recovery rate είναι το κατ' εκτίμηση ποσοστό του ορίου που θα εισπράξει η Τράπεζα σε περίπτωση που ο πιστούχος αθετήσει τις υποχρεώσεις του. Γενικά, θεωρείται ότι όσο χειρότερο rating έχει ένας πιστούχος, τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα αθέτησης υποχρεώσεων και επομένως τόσο ισχυρότερα θα πρέπει να είναι τα καλύμματα και εξασφαλίσεις, προκειμένου το recovery rate να είναι όσο το δυνατόν μεγαλύτερο.

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

Το σύστημα μπορεί να περιλαμβάνει :

- Το **Rating** της επιχείρησης-πιστούχου, το οποίο προκύπτει ως σύνθεση της αξιολόγησης συγκεκριμένων κριτηρίων, τα οποία είναι ως επί το πλείστον ποιοτικά.
- Το εκτιμώμενο **Recovery** (%) σε περίπτωση που η επιχείρηση αθετήσει τις υποχρεώσεις της προς την Τράπεζα (Default), το οποίο προκύπτει με βάση τα καλύμματα και εξασφαλίσεις που προβλέπονται στο Όριο της επιχείρησης.

Η βαθμολογία συγκεκριμένων κριτηρίων αξιολόγησης απαιτεί την ουσιαστική συμβολή του αρμόδιου στελέχους της Τράπεζας ο οποίος οφείλει να έχει καλή και σε βάθος γνώση της επιχείρησης και να επιδεικνύει σωστή κρίση κατά την αξιολόγηση.

Τα κριτήρια αυτά είναι:

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

α. Προσωπική Περιουσία Φορέων / Εγγυητών

Βαθμολογία: (1 έως 3)

1: Σημαντική

2: Ικανοποιητική

3: Περιορισμένη ή ανύπαρκτη

Η συνολική κινητή και ακίνητη περιουσία των φορέων της επιχείρησης ή/και των εγγυητών, που προκύπτει :

- από στοιχεία και πληροφορίες από τους ίδιους ή άλλες πηγές,
 - από την έρευνα ακίνητης περιουσίας στην οποία έχει προβεί η Τράπεζα,
 - από το σχετικό έντυπο (Ε9) της εφορίας,
- «αποτιμάται» κατά προσέγγιση, από την Τράπεζα.

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

Η συνολική, κατά προσέγγιση, αξία της περιουσίας και **κατά κύριο λόγο της ακίνητης**, συγκρίνεται με τα συνολικά εγκεκριμένα πιστοδοτικά όρια της επιχείρησης από τις τράπεζες με τις οποίες συνεργάζεται, οπότε:

- Εάν η αξία είναι μεγαλύτερη από το σύνολο των ορίων, η προσωπική περιουσία κρίνεται «σημαντική» (βαθμολογία 1)
- Εάν η αξία είναι περίπου στα ίδια επίπεδα με το σύνολο των ορίων, η προσωπική περιουσία κρίνεται «ικανοποιητική» (βαθμολογία 2)
- Εάν η αξία υπολείπεται σημαντικά του συνόλου των ορίων, η προσωπική περιουσία κρίνεται «περιορισμένη ή ανύπαρκτη» (βαθμολογία 3)

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

β. Διοίκηση – Management

i) Ικανότητα Διοίκησης

Βαθμολογία: (1 έως 4)

1: Πολύ ικανή και αποτελεσματική

2: Ικανή και αποτελεσματική

3: Σχετικά ικανή και αποτελεσματική

4: Ανεπαρκής

Εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο η διοίκηση της επιχείρησης ανταποκρίνεται στα παρακάτω:

- ❑ Είναι αποτελεσματικό και αποδοτικό το διοικητικό σχήμα
- ❑ Οι φορείς-εταίροι έχουν την οικονομική επάρκεια να στηρίξουν την επιχείρηση σε δύσκολες στιγμές
- ❑ Η διοίκηση έχει στρατηγική, καθορισμένους στόχους και πρόγραμμα δράσης (action plan)

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

- Υπάρχει ευελιξία / προσαρμοστικότητα της διοίκησης στις μεταβολές του επιχειρηματικού περιβάλλοντος
- Τα αποτελέσματα των αποφάσεων της διοίκησης κατά το παρελθόν ήταν θετικά
- Υπάρχει θετική εικόνα στην αγορά σχετικά με το ήθος, τη φερεγγυότητα και τη συναλλακτική συμπεριφορά της διοίκησης
- Δίνεται μεγάλη σημασία από την διοίκηση στην διατήρηση του καλού ονόματος και της φήμης που απολαμβάνει η επιχείρηση στην αγορά
- Υπάρχουν καλές εργασιακές σχέσεις (χαμηλός ρυθμός εισόδου-εξόδου, επικοινωνία, απεργίες, κλπ.)
- Η οργάνωση της επιχείρησης είναι επαρκής και αποτελεσματική προκειμένου να επιτευχθούν οι στρατηγικοί της στόχοι

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

ii) Διαδοχή

Βαθμολογία: (1 έως 2)

1: Η διαδοχή στη διοίκηση είναι πλήρως εξασφαλισμένη

2: Η διαδοχή στη διοίκηση δεν είναι πλήρως εξασφαλισμένη

Εξετάζεται κατά πόσο υπάρχει εξασφαλισμένη διαδοχή στη διοίκηση. Σε περίπτωση που υπάρχει ένας μόνο φορέας, ακόμα κι αν είναι νέος στην ηλικία, η βαθμολογία θα πρέπει να είναι 2.

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

γ. Επίπεδο Ανταγωνισμού

Βαθμολογία: (1 έως 3)

- 1: Η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε ολόκληρη την Ελλάδα ή στα μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα, Θεσ/νίκη Πάτρα, Ηράκλειο, Λάρισα)
- 2: Η επιχείρηση δραστηριοποιείται μόνο τοπικά και δεν υπάρχει έντονος τοπικός ανταγωνισμός
- 3: Η επιχείρηση δραστηριοποιείται μόνο τοπικά και υπάρχει έντονος τοπικός ανταγωνισμός

Εξετάζεται εάν:

- Η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε ολόκληρη την επικράτεια ή / και στα μεγάλα αστικά κέντρα, ως άνω
- Η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε τοπικό επίπεδο (νομός, πόλη, κλπ.) με ή χωρίς έντον ο ανταγωνισμό σε τοπικό επίπεδο

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

δ. Βαθμός Εξάρτησης - Ευαισθησίας

Βαθμολογία: (1 έως 3)

- 1: Δεν υπάρχει ευαισθησία
- 2: Υπάρχει σχετική ευαισθησία
- 3: Υπάρχει υψηλή ευαισθησία

Εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο η επιχείρηση είναι ευάλωτη σε μεταβολές των συνθηκών στο επιχειρηματικό περιβάλλον, οι οποίες μπορούν με κάποια λογική πιθανότητα να έχουν δυσμενείς συνέπειες για την περαιτέρω πορεία της, όπως:

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

- εξάρτηση από ελάχιστους προμηθευτές ή πελάτες ή από α' ύλες των οποίων οι τιμές είναι ιδιαίτερα ασταθείς
- πολύ μικρή γκάμα προϊόντων ή υπηρεσιών ή προϊόντα & υπηρεσίες με πολύ έντονο εποχιακό και ασταθή χαρακτήρα
- εξάρτηση αποκλειστικά από επικίνδυνες δραστηριότητες και ευαίσθητες παραγωγικές διαδικασίες (π.χ. δραστηριότητες που επιβαρύνουν το περιβάλλον ή θέτουν σε κίνδυνο άτομα ή γειτονικούς χώρους). Ιδιαίτερα εξετάζονται δραστηριότητες με προβληματική νομική κάλυψη ή περιορισμένη ασφαλιστική κάλυψη
- αδυναμία άντλησης κεφαλαίων από εναλλακτικές πηγές, όταν η επιχείρηση βρεθεί σε κατάσταση ανάγκης (ανυπαρξία προσωπικής περιουσίας των φορέων ή αδυναμία πρόσβασης σε πρόσθετη τραπεζική χρηματοδότηση, κλπ.).

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

ε. Συμπεριφορά Επιχείρησης

ι) Συναλλακτική Συμπεριφορά Επιχείρησης σε σχέση με την Τράπεζα

Βαθμολογία: (1 έως 4)

1 : Η συναλλακτική συμπεριφορά είναι άριστη

2 : Η συναλλακτική συμπεριφορά είναι σε γενικές γραμμές καλή

3 : Η συναλλακτική συμπεριφορά παρουσιάζει κατά καιρούς προβλήματα

4 : Η συναλλακτική συμπεριφορά δεν είναι γνωστή/ασαφής ή κακή

Εξετάζονται:

- Η χρονική διάρκεια των σχέσεων της επιχείρησης με την Τράπεζα
- Η συναλλακτική συμπεριφορά της επιχείρησης σε σχέση με την Τράπεζα (εάν είναι καλή ή εάν έχουν παρατηρηθεί καθυστερήσεις πληρωμών, επιστροφές επιταγών πελατείας ή/και άλλα προβλήματα)

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

ii) Γενική Εικόνα της Επιχείρησης και των Φορέων της στην Αγορά

Βαθμολογία: (1 έως 4)

- 1 : Άριστη εικόνα στους κύκλους της αγοράς, δεν υπάρχουν προβλήματα
- 2 : Ικανοποιητική εικόνα στους κύκλους της αγοράς
- 3 : Η εικόνα στην αγορά δεν είναι γνωστή
- 4 : Η εικόνα στην αγορά είναι προβληματική

Εξετάζονται οι γενικές συναλλακτικές συνήθειες της επιχείρησης και η φήμη των φορέων στην αγορά, λαμβάνοντας ιδιαίτερα σοβαρά υπόψη διασταυρωμένες πληροφορίες από προμηθευτές, πελάτες, ανταγωνιστές, άλλες τράπεζες, κλπ.

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

στ. Επικινδυνότητα κύριου Κλάδου Δραστηριότητας

Βαθμολογία: (1 έως 2)

1: Κλάδος υψηλού κινδύνου

2: Κλάδος χαμηλού κινδύνου

ζ. Πορεία Πωλήσεων

Βαθμολογία: (1 έως 4) Η βαθμολόγηση γίνεται αυτόματα από το σύστημα

1: Ιδιαίτερα αυξητική

2: Αυξητική

3: Στάσιμη

4: Πτωτική

Η βαθμολόγηση προκύπτει αυτόματα με βάση τις καταχωρηθείσες επίσημες πωλήσεις.

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

η. Σύνολο Τραπεζικού Δανεισμού / Πωλήσεις

Βαθμολογία: (1 έως 4) Η βαθμολόγηση γίνεται αυτόματα από το σύστημα

1 : Από 0% έως 14%

2 : Από 15% έως 29%

3 : Από 30% έως 49%

4: Άνω του 50%

Η βαθμολόγηση προκύπτει αυτόματα με βάση το σύνολο των ορίων (βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων) χρηματοδοτήσεων από Τράπεζες (πλην της ίδιας της Τράπεζας), εταιρείες Leasing και Factoring και το προτεινόμενο όριο της Τράπεζας, σε συνδυασμό με τις καταχωρηθείσες πωλήσεις.

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

θ. Δυσμενή Στοιχεία (Φορέων & Επιχείρησης)

ι) Φορέων

Βαθμολογία: (1 έως 3)

1 : Δεν υπάρχουν δυσμενή στοιχεία

2 : Υπάρχουν χαμηλής βαρύτητας δυσμενή στοιχεία

3 : Υπάρχουν μεσαίας-μεγάλης βαρύτητας δυσμενή στοιχεία

Εξετάζεται εάν υπάρχουν ή δεν υπάρχουν δυσμενή στοιχεία για τους φορείς της επιχείρησης. Στην περίπτωση που υπάρχουν, αλλά είναι τακτοποιημένα ή αφορούν χρονικό διάστημα πριν από μία 5ετία, η βαθμολογία είναι 2. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση ύπαρξης δυσμενών στοιχείων, η βαθμολογία είναι 3.

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

ii) Επιχείρησης

Βαθμολογία: (1 έως 3)

1 : Δεν υπάρχουν δυσμενή στοιχεία

2 : Υπάρχουν χαμηλής βαρύτητας δυσμενή στοιχεία

3 : Υπάρχουν μεσαίας-μεγάλης βαρύτητας δυσμενή στοιχεία

Εξετάζεται εάν υπάρχουν ή δεν υπάρχουν δυσμενή στοιχεία για την επιχείρηση. Στην περίπτωση που υπάρχουν, αλλά είναι τακτοποιημένα ή αφορούν χρονικό διάστημα πριν από μία 5ετία, η βαθμολογία είναι 2. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση ύπαρξης δυσμενών στοιχείων, η βαθμολογία είναι 3.

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

Ι. Ηλικία Επιχείρησης

Βαθμολογία: (1 έως 3) *Η βαθμολόγηση γίνεται αυτόματα από το σύστημα*

1 : Λειτουργία για χρονικό διάστημα άνω των 8 ετών

2 : Λειτουργία για χρονικό διάστημα από 3 έως 7 έτη

3 : Λειτουργία για χρονικό διάστημα μικρότερο των 3 ετών

Εξετάζεται η χρονική διάρκεια λειτουργίας της επιχείρησης. Η βαθμολόγηση προκύπτει αυτόματα με βάση το καταχωρηθέν έτος ίδρυσης σε συνδυασμό με την ημερομηνία εισήγησης.

Σύστημα rating επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας

κ. Έτη Συνεργασίας με την Τράπεζα

Βαθμολογία: (1 έως 4) Η βαθμολόγηση γίνεται αυτόματα από το σύστημα

1 : Άνω των 7 ετών

2 : Από 4 έως 6 έτη

3 : Από 1 έως 3 έτη

4 : Νέα Συνεργασία

Εξετάζεται η χρονική διάρκεια της συνεργασίας με την Τράπεζα. Η βαθμολόγηση προκύπτει αυτόματα με βάση την καταχωρηθείσα ημερομηνία έναρξης συνεργασίας σε συνδυασμό με την ημερομηνία εισήγησης.

Καταχώρηση συνολικών δυσμενών και συνολικών τακτοποιημένων δυσμενών στοιχείων φορέων και επιχείρησης

- Μπορεί να καταχωρούνται αθροιστικά τα ποσά (σε ευρώ) που αφορούν τυχόν δυσμενή στοιχεία για τους φορείς ή/και για την επιχείρηση, με βάση τις αντίστοιχες εκτυπώσεις από τον ΤΕΙΡΕΣΙΑ, για το τρέχον έτος και για τα προηγούμενα έτη χωριστά. Επιπλέον, υπάρχει χωριστή στήλη για τυχόν σχόλια που αφορούν καταχωρηθέντα δυσμενή.

Κλίμακα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας (rating) πιστούχων που τηρούν βιβλία Β΄ κατηγορίας

Η κλίμακα είναι **11βαθμη** και περιλαμβάνει:

- **7 βαθμίδες για πιστούχους με classification Standard:** Το σύστημα διαβαθμίζει την πιστοληπτική ικανότητα των επιχειρήσεων-πιστούχων σε 7βαθμη κλίμακα, όπου 1 είναι η καλύτερη κατάταξη και 7 η χειρότερη.
- **4 βαθμίδες για πιστούχους με πιστοδοτήσεις ειδικού χαρακτηρισμού:** Το rating των πιστούχων αυτών, ανεξάρτητα από το rating που δίνει το σύστημα, διαμορφώνεται με βάση το χαρακτηρισμό ως εξής:

Κλίμακα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας (rating) πιστούχων που τηρούν βιβλία Β΄ κατηγορίας

Πιστοδοτήσεις Αυξημένου Κινδύνου / Ειδικής Αναφοράς (Special Mention)	rating 11
Ρυθμισμένες Πιστοδοτήσεις	rating 12
Πιστοδοτήσεις σε Προσωρινή Καθυστέρηση άνω των ενενήντα (90) ημερών (Substandard)	rating 13
Πιστοδοτήσεις σε Οριστική Καθυστέρηση (Doubtful/Loss)	rating 14

RATIN G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚ Η ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
1	Εξαιρετικά Καλή (Excellent)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η συνολική εικόνα που προκύπτει από τη χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης και τα ποιοτικά της στοιχεία είναι εξαιρετικά καλή. ▪ Έχει επιδείξει σταθερή ανάπτυξη και εκτιμάται ότι η ικανότητά της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της θα επηρεασθεί ελάχιστα από τυχόν δυσμενείς εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον. ▪ Οι προοπτικές της μεσοπρόθεσμα κρίνονται ιδιαίτερα θετικές. 	Ανάπτυξη της συνεργασίας.
2	Πολύ Καλή (Strong)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η συνολική εικόνα που προκύπτει από τη χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης και τα ποιοτικά της στοιχεία είναι πολύ καλή. ▪ Εκτιμάται ότι η ικανότητά της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της θα επηρεασθεί ελάχιστα από τυχόν δυσμενείς εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον. ▪ Οι προοπτικές της μεσοπρόθεσμα κρίνονται θετικές. 	Ανάπτυξη της συνεργασίας.

RATING G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤ ΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
3	Καλή (Good)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η συνολική εικόνα που προκύπτει από τη χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης και τα ποιοτικά της στοιχεία είναι καλή. ▪ Εκτιμάται ότι η ικανότητά της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της δεν θα επηρεασθεί σημαντικά από τυχόν δυσμενείς εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον. ▪ Οι προοπτικές της βραχυπρόθεσμα κρίνονται καλές. 	Ανάπτυξη της συνεργασίας με βάση την ανάπτυξη της επιχείρησης.
4	Ικανοποιητική (Satisfactory)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η συνολική εικόνα που προκύπτει από τη χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης και τα ποιοτικά της στοιχεία είναι ικανοποιητική. ▪ Εκτιμάται ότι η ικανότητά της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της θα επηρεασθεί σε αποδεκτό βαθμό από τυχόν δυσμενείς εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον. ▪ Οι προοπτικές της βραχυπρόθεσμα κρίνονται ικανοποιητικές 	<p>Προσεκτική ανάπτυξη της συνεργασίας με εξασφαλίσεις</p> <p>ή</p> <p>Διατήρηση της συνεργασίας.</p>

RATIN G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚ Η ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
5	Αποδεκτή (Adequate)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η συνολική εικόνα που προκύπτει από τη χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης και τα ποιοτικά της στοιχεία είναι αποδεκτή. ▪ Εκτιμάται ότι η ικανότητά της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της θα επηρεασθεί σε αποδεκτό βαθμό από τυχόν δυσμενείς εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον. ▪ Οι προοπτικές της βραχυπρόθεσμα κρίνονται σχετικά ικανοποιητικές. 	<p style="text-align: center;">Ανάπτυξη της συνεργασίας με επαρκείς εξασφαλίσεις ή Διατήρηση της συνεργασίας.</p>
6	Οριακή (Marginal)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η συνολική εικόνα που προκύπτει από τη χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης και τα ποιοτικά της στοιχεία είναι οριακή. ▪ Εκτιμάται ότι η ικανότητά της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της είναι πιθανό να επηρεασθεί σημαντικά από τυχόν δυσμενείς εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον. ▪ Οι προοπτικές της βραχυπρόθεσμα κρίνονται μη ικανοποιητικές (μάλλον αρνητικές). 	<p style="text-align: center;">Ανάπτυξη της συνεργασίας με ισχυρές εξασφαλίσεις ή Διατήρηση με επαρκείς εξασφαλίσεις ή Περιορισμός της συνεργασίας.</p>

RATIN G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤ ΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
7	Εξαιρετικά Ευάλωτη (Vulnerable)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Η συνολική εικόνα που προκύπτει από τη χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης και τα ποιοτικά της στοιχεία είναι ανεπαρκής. ▪ Η επιχείρηση είναι εξαιρετικά ευάλωτη και παρουσιάζει αδυναμίες. Εκτιμάται ότι τυχόν δυσμενείς εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον θα μειώσουν την ικανότητά της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. 	<p style="text-align: center; color: red;">Διατήρηση της συνεργασίας με ισχυρές εξασφαλίσεις ή Περιορισμός της συνεργασίας.</p>
11	Special Mention (Ειδικής Αναφοράς)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> •Σημαντική επιδείνωση οικονομικών στοιχείων. •Δραστηριοποίηση σε κλάδο στον οποίο υπάρχουν σημαντικές αρνητικές εξελίξεις. •Ανεπιθύμητες αλλαγές στη μετοχική σύνθεση ή τη διοίκηση ή σοβαρά διοικητικά προβλήματα. •Γεγονότα που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή (πυρκαγιά, πλημμύρα, απεργίες, σφράγιση επιταγών, πλειστηριασμοί, μείωση αξίας εξασφαλίσεων κλπ.). •Υψηλό κίνδυνο αθέτησης υποχρεώσεων. <p>Εκτοκιζόμενη απαίτηση.</p>	<p style="text-align: center;">Ενδεχόμενη αναδιάρθρωση της πιστοδότησης. Λήψη πρόσθετων ισχυρών εξασφαλίσεων ή Διακοπή της συνεργασίας. Συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων.</p>

RATIN G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤ ΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
12	Distressed Restructuring (Αναδιάρθρωση / Ρύθμιση)	<p>Αφορά συνήθως επιχειρήσεις των οποίων οι πιστοδοτήσεις ευρίσκοντο στην κατηγορία της προσωρινής καθυστέρησης πάνω από ενενήντα (90) ημέρες (Substandard) ή της οριστικής καθυστέρησης (Doubtful / Loss) και έχουν ρυθμιστεί με απόφαση της Τράπεζας ή με Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) ή με νόμο.</p> <p>Επίσης, αφορά επιχειρήσεις των οποίων οι πιστοδοτήσεις, παρότι δεν ευρίσκοντο στην κατηγορία της προσωρινής καθυστέρησης πάνω από ενενήντα (90) ημέρες (Substandard) ή της οριστικής καθυστέρησης (Doubtful / Loss), έχουν ρυθμιστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε η ρύθμιση να θεωρείται ότι οδηγεί σε εύλογη μείωση της οικονομικής αξίας της απαίτησης (distressed restructuring).</p> <p>Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω περιπτώσεις distressed restructuring:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Αναδιάρθρωση λόγω επιδείνωσης της χρηματοοικονομικής κατάστασης του πιστούχου ή λόγω αδυναμίας τήρησης του αρχικού προγράμματος αποπληρωμής. •Αναδιάρθρωση όρων αποπληρωμής (π.χ. μείωση επιτοκίου, παράταση διάρκειας αποπληρωμής) σε επίπεδα που η Τράπεζα, κατά τη συνήθη πρακτική, δεν παρέχει σε πελάτες αντίστοιχης πιστοληπτικής ικανότητας. •Μείωση του ποσού της απαίτησης με ταυτόχρονη αναγνώριση ζημιάς ή σχηματισμό ανάλογης ειδικής πρόβλεψης. <p>Σε ειδικές περιπτώσεις εξετάζεται από το αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο, στα πλαίσια αναδιάρθρωσης της απαίτησης, τυχόν πρόσθετη χρηματοδότηση.</p> <p>Εκτοκιζόμενη ή μη εκτοκιζόμενη απαίτηση, βάσει απόφασης της Τράπεζας.</p>	<p>Συστηματική παρακολούθηση της εξυπηρέτησης της ρύθμισης.</p>

RATIN G	ΠΙΣΤΟΛΗΠΤ ΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ
13	Substanda rd (Προσωρινή Καθυστέρη ση)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που παρουσιάζουν αθέτηση υποχρέωσης άνω των ενενήντα (90) ημερών, η οποία κρίνεται ότι μπορεί να τακτοποιηθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα, χωρίς να είναι αναγκαίο να ληφθούν δικαστικά μέτρα.</p> <p>Στην ίδια κατηγορία μπορούν να ενταχθούν και επιχειρήσεις που, κατά την κρίση των αρμοδίων στελεχών της Τράπεζας, παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο αθέτησης υποχρεώσεων, χωρίς όμως να θεωρείται αναγκαία η λήψη δικαστικών μέτρων.</p> <p>Η πλήρης εξυπηρέτηση της δανειακής υποχρέωσης αμφισβητείται, ενώ είναι πιθανή περαιτέρω υποβάθμιση.</p> <p>Εκτοκιζόμενη απαίτηση.</p>	<p>Είσπραξη ή αναδιάρθρωση της πιστοδότησης με επιχειρηματικές ή δικαστικές διαδικασίες.</p> <p>Συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων.</p>
14	Doubtful / Loss (Οριστική Καθυστέρη ση / Ζημία)	<p>Αφορά επιχειρήσεις που: i) παρουσιάζουν αθέτηση υποχρεώσεων πάνω από ενενήντα (90) ημέρες, η οποία κρίνεται ότι έχει μόνιμο χαρακτήρα και θεωρείται αναγκαία η λήψη δικαστικών μέτρων και ii) επιχειρήσεις οι οποίες, αν και δεν έχουν ακόμη παρουσιάσει αθέτηση υποχρεώσεων, θεωρείται βέβαιο ότι θα παρουσιάσουν, ενώ η είσπραξη των απαιτήσεων προβλέπεται να πραγματοποιηθεί από ρευστοποίηση εξασφαλίσεων και αναγκαστική εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας των ενεχομένων.</p> <p>Υψηλός κίνδυνος ανάκτησης είτε μέρους της απαίτησης λόγω ανυπαρξίας επαρκών πηγών αποπληρωμής ή μερικής κάλυψης από τις υφιστάμενες εξασφαλίσεις, είτε πλήρους απώλειας αυτής.</p> <p>Μη εκτοκιζόμενη απαίτηση.</p>	<p>Είσπραξη της απαίτησης κυρίως με δικαστικές διαδικασίες.</p> <p>Συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων.</p>

Recovery

- Δεδομένης της δυσκολίας αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων-πιστούχων που τηρούν βιβλία Β΄ κατηγορίας και κατ' επέκταση εκτίμησης της πιθανότητας αθέτησης των υποχρεώσεών τους, **θα πρέπει να επιδιώκεται κατά το δυνατόν μεγαλύτερο recovery** στα παρεχόμενα πιστοδοτικά όρια, μέσω λήψης επαρκών καλυμμάτων, ιδιαίτερα αυτών που προέρχονται από το παραγωγικο-συναλλακτικό κύκλωμα των εν λόγω επιχειρήσεων, ή άλλων εμπράγματων εξασφαλίσεων.

Manual rating

- Το Manual Rating χρησιμοποιείται κυρίως στις περιπτώσεις πιστούχων για τους οποίους δεν μπορούν να εφαρμοστούν τα προηγούμενα συστήματα. Πρόκειται, κατά κύριο λόγο, για τις περιπτώσεις offshore και νεοϊδρυθεισών επιχειρήσεων, καθώς και για περιπτώσεις πιστοδοτήσεων σε φυσικά πρόσωπα (όχι ατομικές επιχειρήσεις), οι οποίες δεν εντάσσονται στο χαρτοφυλάκιο πιστοδοτήσεων ιδιωτών.
- Το αρμόδιο στέλεχος της Τράπεζας προτείνει rating, βάσει της κρίσης του και της εμπειρίας του από τον εν λόγω πιστούχο, λαμβάνοντας υπόψη και την περιγραφή της πιστοληπτικής ικανότητας που αντιστοιχεί σε κάθε βαθμίδα της κλίμακας rating.

Συστήματα Διαβάθμισης Πιστωτικού Κινδύνου από Ειδικό Δανεισμό (Specialized Lending)

- Το νέο πλαίσιο εποπτείας της κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων (Βασιλεία II), αναγνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητες συγκεκριμένων χρηματοδοτήσεων σε επιχειρήσεις, τις διαχωρίζει από τις λοιπές απαιτήσεις από επιχειρήσεις και τις ονομάζει απαιτήσεις από ειδικό δανεισμό (specialized lending). Ως απαιτήσεις **specialized lending** θεωρούνται οι απαιτήσεις που έχουν όλα τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

Συστήματα Διαβάθμισης Πιστωτικού Κινδύνου από Ειδικό Δανεισμό (Specialized Lending)

- Η απαίτηση είναι έναντι επιχείρησης η οποία έχει σχηματισθεί αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση ή/και την εκμετάλλευση εμπράγματων περιουσιακών στοιχείων (physical assets).
- Η δανειακή σύμβαση δίνει στην Τράπεζα σημαντικό έλεγχο επί των περιουσιακών στοιχείων και των εσόδων που παράγουν.
- Η πρωτεύουσα πηγή αποπληρωμής της απαίτησης είναι τα έσοδα που παράγονται από τα περιουσιακά στοιχεία που χρηματοδοτούνται και όχι η ίδια η επιχείρηση.

Σύστημα διαβάθμισης πιστωτικού κινδύνου χρηματοδοτήσεων Object Finance

- Στις απαιτήσεις specialized lending εντάσσονται και οι χρηματοδοτήσεις **object finance**, δηλ. οι χρηματοδοτήσεις για την αγορά συγκεκριμένων παγίων (πλοίων, αεροσκαφών, δορυφόρων, βαγονιών), η αποπληρωμή των οποίων εξαρτάται αποκλειστικά από το cash flow που προκύπτει από την εκμετάλλευση των χρηματοδοτούμενων ενυπόθηκων παγίων.
- Με βάση τον παραπάνω ορισμό, **οι χρηματοδοτήσεις με σκοπό την αγορά ποντοπόρων πλοίων**, αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Ναυτιλιακής Τραπεζικής (Δ.Ν.Τ.), **που εξασφαλίζονται με ναυτικές υποθήκες, θεωρούνται χρηματοδοτήσεις object finance** και οι ιδιαιτερότητες τους καθιστούν απαραίτητη την ύπαρξη μιας εξειδικευμένης μεθόδου διαβάθμισης πιστωτικού κινδύνου.

Σύστημα διαβάθμισης πιστωτικού κινδύνου χρηματοδοτήσεων Object Finance

- Η Δ.Ν.Τ., σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Διαχείρισης Κινδύνων και Επιχειρηματικής Πίστης, προέβη στην κατάρτιση μιας μεθόδου αξιολόγησης (**Object Finance–Shipping Scorecard**), που βασίζεται στην προσέγγιση Supervisory Slotting Criteria του νέου πλαισίου Βασιλεία II, μέσω της οποίας επιτυγχάνεται η διαβάθμιση των χρηματοδοτήσεων object finance σε πέντε (5) βαθμίδες πιστωτικού κινδύνου.

Σύστημα διαβάθμισης πιστωτικού κινδύνου χρηματοδοτήσεων Object Finance

Στις περιπτώσεις όπου ο ίδιος πιστούχος έχει τόσο χρηματοδοτήσεις object finance, όσο και λοιπές πιστοδοτήσεις, τότε:

- ο για κάθε μία χρηματοδότηση object finance θα εφαρμόζεται η Object Finance-Shipping Scorecard, και **παράλληλα**
- ο για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου θα εφαρμόζεται το πρώτο σύστημα που αναφέρθηκε παραπάνω (εάν τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας) ή Manual Rating (εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις).

Κριτήρια διαβάθμισης

Οι κατηγορίες των κριτηρίων διαβάθμισης είναι ίδιες με αυτές που προτείνει η Επιτροπή της Βασιλείας για τον τομέα του Specialized Lending – Object Finance, ως ακολούθως:

- Financial Strength
- Political and Legal Environment
- Transaction Characteristics
- Operational Risk
- Asset Characteristics
- Strength of Sponsor
- Security Package

Τα στελέχη που συμμετέχουν στη διαδικασία έγκρισης πιστοδοτήσεων, διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- **Υπεύθυνοι Λογαριασμών Πελατείας (Marketing / Lending Officers):** Ανήκουν στις μονάδες ανάπτυξης εργασιών της Τράπεζας και έχουν ως κύρια αποστολή τους την προώθηση και πώληση των πάσης φύσεως προϊόντων και υπηρεσιών (marketing) της Τράπεζας, καθώς και την αξιολόγηση και έγκριση των κινδύνων που συνεπάγεται η παροχή πιστοδοτικών ορίων (lending) σε υφιστάμενους και νέους πελάτες.
- **Υπεύθυνοι Πίστης (Credit Officers):** Έχουν ως κύρια αποστολή τους την προσεκτική και σε βάθος αξιολόγηση και έγκριση των κινδύνων που συνεπάγεται η παροχή πιστοδοτικών ορίων προς τους πάσης φύσεως πελάτες της Τράπεζας.